

Zhoubné nádory děložního hrdla

Zhoubné nádory děložního hrdla^[1] jsou invazivní léze vyvíjející se z prekanceróz za průměrnou dobu 10–15 let. Mají stejnou příčinu (většinou chronická infekce onkogenními HPV spojená s nedostatečnou imunitní odpovědí) a tím pádem i shodné rizikové faktory: rizikový sexuální život (promiskuita – více než 6 sexuálních partnerů za život, časná koitarché, sexuálně přenosné infekce – zejména chlamydie a HSV-2, hormonální antikoncepce, vysoký počet dětí), porucha buněčné imunity (imunosuprese, imunoinkompetence, HIV), kouření a nezodpovědný přístup k prevenci (nepravidelné prohlídky u registrujícího gynekologa a v rámci mamografického screeningu).

 Podrobnější informace naleznete na stránkách Prekancerózy v gynekologii, Zhoubné nádory v gynekologii.

Invazivní karcinomy děložního hrdla jsou preventabilní (vakcinace proti HPV, detekce ve stádiu prekancerózy) a jejich diagnostika je předmětem rozsáhlého screeningu (cytologie, kolposkopie).

 Podrobnější informace naleznete na stránce Prevence gynekologických nádorů.

Histologie

Spinocelulárních karcinomů je 75 %, adenokarcinomů je 25 %^[1]. Ostatní histologické typy jsou raritní.

Incidence

Stále vysoká roční incidence 18,5/100 000 žen^[2], informuje o nedostacích a možnostech zlepšení screeningu prekanceróz děložního hrdla (v zemích s dobrým screeningem 10/100 000^[1]).

Diagnostika

Časné fáze bývají asymptomatické. Nádor může krváčet, zvláště při styku. Pokud je přítomen výtok, je nahnědlé barvy v důsledku oxidace krve. Dalšími příznaky jsou bolest nebo hematurie. Proto je významná časná diagnostika, která je založena na preventivních prohlídkách spojených s cytologickým a kolposkopickým vyšetřením.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Prevence gynekologických nádorů.

Diagnózu potvrdí biopsie a následné histologické vyšetření.

Staging

Staging je podle TNM klasifikace nebo podle FIGO klasifikace:

- **T1, FIGO I** – nádor postihuje pouze děložní hrdlo:
  - 1a – mikroskopický nádor:
    - 1a1 – menší nebo rovno 3 mm,
    - 1a2 – 3–5 mm.
  - 1b – makroskopický nádor:
    - 1b1 – < 4 cm,
    - 1b2 – > 4 cm.
- **T2, FIGO II** – nádor zasahuje mimo dělohu:
  - 2a – na poševní klenby,
  - 2b – parametrium.
- **T3, FIGO III** – nádor postihuje pánevní stěnu nebo dolní 1/3 pochvy nebo způsobuje hydronefrózu:
  - 3a – dolní třetina pochvy,
  - 3b – pánevní stěna nebo hydronefróza.
- **T4, FIGO IVA** – nádor postihuje měchýř nebo rektum nebo zasahuje mimo malou pánev.

Spinocelulární karcinom děložního hrdla

Léčba

 Podrobnější informace naleznete na stránkách Chirurgická léčba zhoubných gynekologických nádorů, Nechirurgická léčba zhoubných gynekologických nádorů.

Liší se podle klinického stádia. V časných stádiích je léčba chirurgická, v pokročilých radioterapie. Pokud je nádor menší než 5 mm, je indikována prostá hysterektomie nebo fertilitu zachovávající konizace. Pokud je nádor větší než 5 mm, ale pouze v děložním hrdle, je indikována radikální hysterektomie dle Wertheima s pánevní lymfadenektomií nebo fertilitu zachovávající konizace či (radikální) trachelektomie, postihnou-li tyto výkony celý nádor. Zasahuje-li

nádor mimo hrdlo, je indikována radioterapie (brachyterapie s uterovaginálním aplikátorem ^{137}Cs nebo ^{192}Ir s afterloadingovým systémem a teleradioterapie z lineárního urychlovače nebo betatronu 50 Gy v dávce 2 Gy/den s možnými malými dávkami cis-platiny jako konkomitantní chemoradioterapie^[3]).

Odkazy

Související články

- Nádory děložního hrdla
- Zhoubné nádory v gynekologii
- Prekancerózy děložního hrdla
- Prevence gynekologických nádorů

Externí odkazy

- www.onkogyn.cz (<http://www.onkogyn.cz/>) (např. aktuální **TNM klasifikace**, jde o stránky *Onkogynekologického centra VFM*)
- Lidský papillomavirus (<http://mefanet.lfp.cuni.cz/clanky.php?aid=186>)

Reference

1. ROB, Lukáš, Alois MARTAN a Karel CITTERBART. *Gynekologie*. 2. vydání. Praha : Galén, 2008. 390 s. s. 188–199. ISBN 978-80-7262-501-7.
2. Webový portál - Epidemiologie zhoubných nádorů v České Republice. *Report diagnózy: C53 - ZN hrdla děložního - cervicis uteri* [online]. ©2013 (data za rok 2010). [cit. 2014-02-19]. <<http://www.svod.cz/report.php?diag=C53>>.
3. FREITAG, Pavel. *Management zhoubných gynekologických nádorů* [přednáška k předmětu Gynekologie a porodnictví předstátnicová stáž, obor Všeobecné lékařství, 1. lékařská fakulta Univerzita Karlova v Praze]. Praha. 14.2.2014.